

benni, ezt is meghallani. És számadást tartani, látva a fűhöz, virághoz hasonló földi életet, amit annyi minden elpusztít, lehervaszt: „...egy váratlan nyomás a mellkason és szívroham, jelentéktelennek tűnő, de végzetesnek bizonyuló betegség, baleset jöhet, és búcsút mondunk mindennek”. Számadást tartani, felismerve, hogy „a sokat dédelgetett test lélek nélkül csak tárgy. A halál lehánt mindent, gazdagságot, gőgöt, a sokat vitatott nemzeti hovatarozást is, itt megszűnnek a pártok, vége a melldöngetésnek, a tudás, amelyre büszkék voltunk, szétmállik mint a rongy, a pénz, amit kuporgattunk, egyenlő értékű lesz a sárral, s a gyűlölködést, az egymásra acsarkodást felváltja a halál békéje” (P. Vass Magda). Milyen jó lenne felismerni a költő szavainak igazát: „...egyszer e világból kifogyunk, / s a koporsó lesz minden birtokunk” (Szabolcska Mihály), s abból csak az Isten beszédére figyelő, azt megértő és megtartó léleknek van méltó „feltámadása”. S ha ez a felismerés, a halottak napi gyertyákkal egy időben örök igazság lángjaként kigyúl a mi szívünkben, hiszem, enyhíteni fogja szívünk hervadás, enyészet, elmúlás és halál miatti fájdalmát is, s „bizton tekintjük zord sírunk éjjelét” (Bersenyi), megerősödvé a hitben, hogy az Úr beszéde és az Úr beszédét szóló és cselekvő gyermekének lelke megmarad, és él örökké. E bátorító hitben született meg a következő versbe foglalt, gyönyörű vallomás is: „Olyan mohón csókolta a dér, / hogy elpirult egy gesztenyelevél. // A sápadtsága bíborszínre gyúlt ... / Nászindulót az őszi szél dúdolt. // Szegény kis élet lázban reszketett / és tudta jól, hogy: elvégeztetett. // A dér ölében gubbasztott a vég / s a fagynak adta fényivó szívét. // Kisemmizetten összepöndörült / a szíve nélkül s haldokolva dúlt // a vén faágra, mint a búcsúzó, / ki azt zokogja: élni volna jó! // Apás kínjában felnyögött a fa / s az ágtól elvált búcsúzó fia // Hullott alá ... de ekkor jöttem én / s kezemre szállt a megfagyott levél. // Alant a földön csillogott a sár, / mint tátott száj, hogy elpusztítsa már. // Nem engedem, érett a szó belém. / Enyém marad a gesztenyelevél. // Hisz én se több, csak kis levél vagyok, / s ha jó a tél majd, én is meghalok. // Én is lehullok ... óh, Uram, kezed / így fogjon fel majd akkor engemet.” (Jakus Imre: Egy gesztenyefalevél halálára.) Ámen.

ÜDVÖZÍTŐ, ÉLŐ HIT

Jak 2,14.26

„Testvéreim, mit használ, ha valaki azt mondja, hogy van hite, de cselekedetei nincsenek? Vajon üdvözítheti-e őt egyedül a hit? Mert ahogyan a test halott a lélek nélkül, ugyanúgy a hit is halott cselekedetek nélkül.” – hangzott felénk Jakab leveléből, napnál is világosabban adva tudtunkra, hogy csak a cselekedetek által lesz a hit üdvözítő és élő megnyilatkozásáa éle-

tünkben. Erre világít rá Jézus is, amikor így tanít: „Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.” (Mt 7,21) Ezt támasztja alá Jakab levelének írója is egy másik helyen: „De az igének ne csupán hallgatói, hanem megtartói is legyetek, hogy meg ne csaljátok magatokat.” (1,22) S aki Isten beszédének „nem feledékeny hallgatója, hanem tevékeny megvalósítója: azt boldoggá teszi cselekedete.” (1,25)

De vajon milyen az a cselekedet, mely boldoggá tesz minket, és amely egy üdvözítő, élő hit gyümölcseként terem életfánkon?

Egyesek azt mondják, hogy mindenekelőtt az imádság gyakorlása, az imádkozás mutatja vallásosnak az embert. Mások böjtölnek, s azt tartják érdemszerző cselekedetnek. Ismét mások a Szentírást olvassák és magyarázzák állandóan, de sajnos gépiesen, az értelem bevonása nélkül. Vagy úgy, ahogy Bethlen Miklós – a több mint 350 évvel ezelőtt élt erdélyi politikus és író – Önéletírásában rámutatott: „...minden (...) disputációjok arról vagyon, hogy melyik vallás érti, magyarázza jobban a szentírást, annak akaratját, mintsem hogy melyik teszi azt inkább életével...”

Voltak idők, amikor nagy tömegek zarándokoltak a különböző szenthelyekre üdvösségük érdekében, ahol a szentek használati tárgyainak és bűnbocsátó cédulák megvásárlásával próbáltak megigazulni. S hány külsőséges szertartással, ceremóniával, dogmák követésével igyekszik igazolni az ember ma is vallásosságát, hívő mivoltát. Csak egyről feledkeznek meg sokan: az emberség irgalmas, könyörülő, szeretetből fakadó cselekedeteiről.

Felfogásunk, meggyőződésünk, hogy mindenki hitét tiszteletben kell tartani. Ugyanakkor Széchenyi Istvánnal valljuk: „Tartsa meg mindenki saját hitvallása formáit, ez szükséges. De a fődolog mégis az marad, hogy embertársaival jót tegyen.”

Az igaz keresztény tehát hitét nem szavakban, külső ceremóniákban, hanem – a felolvasott bibliai vers szerint – elsősorban cselekedetekben kell megmutassa. Jézus tanításait a szeretet kettős parancsolatában foglalta össze. De ha a „szeresd Istent és embertársadat” csak szavakban megnyilvánuló hit lenne, akkor hitetlenek volnánk, hitünk halott hit lenne. Csak ha tettekben is megmutatjuk, hogy szeretjük Istent, az Igazat, Jót és Szépet, szeretjük az embert, teszünk bizonyosságot arról, hogy egy boldogító, üdvözítő hit, élő vallásosság birtokosai vagyunk.

A nagy orosz író, Tolsztoj egyik regényében két, magát vallásosnak tartó ember indul el Jeruzsálembe, hogy ott Istenhez imádkozzék. Zarándoklásuk közben ínséges vidékre érnek, s egy településnél elválnak útjaik: az egyik lemarad, míg a másik továbbmegy, s eljut Jeruzsálembe. Aki lemaradt, vizet keresve betér egy házba, ahol az éhség miatt haldokol már az egész család. Látva siralmas állapotukat, megteszi az elsősegélynyújtást: kenyeret ad nekik tarisznyájából, vizet hoz, hisz a szerencsétleneknek jártányi erejük sincs. Aztán a szent útra szánt pénzen ételmezt vásárol, tüzet rak, s enni ad a bajba jutott embereknek, hogy életre kapjanak. Szeretete nem ismer határt: mara-

dék pénzén földet, szekeret és lovat vásárol az eladósodott családnak, hogy új életet kezdhessenek. Így tér haza, anélkül, hogy meglátta volna Jeruzsálemet. De ha nem is jutott el a szent városba, hitét szépen igazolta nemes, nagylelkű cselekedete. S ez a bizonyágtevés töltötte be lelkét azzal a boldogsággal, amit Jeruzsálem látása sohasem adott volna meg neki.

Valahogy így képzelhető el az élő hitű ember, aki a szívből, szeretetből fakadó jó cselekedetet többre becsüli a külsőséges vallásosságnál, s akit élő, jó tettekben megmutakozó hite üdvösséggel és boldogsággal ajándékoz meg minden élethelyzetben.

Ez a hit üdvözítette és boldogította egyházalapító első püspökünket, Dávid Ferencet is, aki a hagyomány szerint 1579. november 15-én, de a legújabb kutatás eredménye szerint: november 7-én, tehát 423 éve áldozta életét hitéért, Déva vára börtönében.

Nemcsak szóban, beszédeiben, könyveiben, hanem tetteiben is hirdette: „Isten ismeretével egybekötjük az erkölcsök kegyességét és Isten parancsa iránti engedelmességet. Mert aki tetteivel tagadja, szavával híjában erősíti, hogy Istent ismeri, s hasztalan mondja, hogy Krisztusban van és él, aki nem jár világosságban és azon az úton, melyet Jézus megmutatott. Mert ő nyilván valóban mondotta: Amit én tettem s tanítottam, azt tegyétek s tanítsátok. (...) Állítjuk, hogy a kegyesség cselekedeteiben szilárdan meg kell állnunk, mert az az igaz hit, mely a szeretet műveiben nyilvánul.”

Ennek függvényében élte hitét, melyért aztán a legmesszebbmenő áldozatot is meghozta, életét is odaadta. S a szeretet műveiben megnyilvánuló, életénél is drágább hit éltette és élteti őt ma is, szellemét a századok ki nem olthatták.

Néhai püspökünk, dr. Varga Béla írja: „Hitünk vértanúhalált halt megalapítójának nagyobb elégtétele nem lehet, minthogy legyünk méltók hozzá bátorságban, kitartásban, Istenben való hitben és embertársaink szeretetében.” Tükrözzük hát mindezeket életünk cselekedeteiben, hogy élő, boldogító és üdvözítő legyen a mi hitünk, a dávidferenci örökséghez méltó vallásosságunk. Ámen.

VILÁG VILÁGOSSÁGA VAGYUNK!

Mt 5,14.16

Amikor Jézus ajkán elhangzott ez a kijelentés: „Ti vagytok a világ világossága”, az ember egyik legfőbb és legszebb jellemvonását határozta meg. Mert előtte és utána is az ember egyik legnagyobb, Istentől kapott feladata: lelkével, szellemével, életével világosságot, fényt és melegséget árasztani ebbe az annyiszor elsötétülő, elhidegülő világba.